

FETHİYE TİCARET VE SANAYİ ODASI
FETHİYE CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY

**TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR
BİRLİĞİ'ne**
Dumlupınar Bulvarı No:252
Eskişehir Yolu 9.km.
06530 / ANKARA

Tarih: 29.07.2014
Sayı: H.M./01/4416
Konu: Tüketici Hakem Heyetleri
Yönetmeliği Taslağı hk.

İLGİ : 08.07.2014 tarih ve 13600 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınızda "Tüketici Hakem Heyetleri Yönetmeliği Taslağı"na ilişkin Odamız görüşleri istenmektedir.

Tüketici sorunları hakem heyetlerinin bugün uygulamada yüklendiği misyon göz önüne alındığında, tüketici haklarının korunması bağlamında son derece önemli bir işlevselliğe sahip olduğu anlaşılmaktadır. Ancak, uygulamadaki bu işlevselliğine rağmen, tüketici sorunları hakem heyetlerine ilişkin birçok sorun yaşanmaktadır.

Tüketici Hakem Heyetleri Yönetmeliği Taslağı Odamızca incelenmiş olup, 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un tüketici sorunları hakem heyetlerine tanıdığı geniş görev kapsamı içerisinde, özellikle dava mahiyetinde olan uyuşmazlıkların çözümünde uygulamada heyetlerde ciddi sorunlarla karşılaşıldığı değerlendirilmektedir. Uyuşmazlıkların çözümü bağlamında hangi usul kurallarının uygulanacağı şüphe doğurmaktadır.

Medenî yargı alanında dava mahiyetinde olan uyuşmazlıkların çözümünde uygulanacak usul kuralları Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda düzenlenmiştir. Tüketicinin korunması bağlamında ortaya çıkan davaların maddi şartları ise Borçlar Kanunu ve Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun tarafından belirlenmiştir. Ayrıca, icra hukukunu ilgilendiren davalara takip hukuku bakımından uygulanması gereken kurallara da İcra ve İflâs Kanunu'nda yer verilmiştir. Bütün bu davaların çözümünün bir yargılamayı ve hukuksal bir yorumu gerektirdiği açıktır. Ayrıca, bu davalar Hukuk Muhakemeleri Kanununda öngörülen ikibinbeşyüz Türk Lirasını geçmediğinden takdiri delillerle ispata ilişkin kurallara da tâbidir.

Öte yandan, İcra ve İflâs Kanunu, takipten önce ve takipten sonra açılan menfi tespit davalarının takip hukuku bağlamında gösterdikleri özellikleri, bu davalarla birlikte ihtiyati tedbir talep edilmesini ve şartlarını, görevli ve yetkili mahkemeyi; istirdat davasının şartlarını ve istirdat davasında görevli ve yetkili mahkemeyi (İİK m.72); itirazın iptali davasının genel hükümlere göre genel mahkemelerde açılacağını ve onunla birlikte istenilebilen icra inkâr tazminatının şartlarını (İİK m.67); tasarrufun iptali davasının şartlarını, yargılama usulünü ve

bu dava sırasında verilebilecek ihtiyati hacze ilişkin düzenlemelere (İİK m.277- 281) açıkça yer vermiştir.

Tespit ettiğimiz bu hususlar çerçevesinde, şayet tüketici sorunları hakem heyetleri oluşturulmamış olsaydı, belirli bir miktarın altında kalmak kaydıyla bu davalar tüketici mahkemelerinde açılacak ve yukarıda işaret ettiğimiz maddi hukuk, usul hukuku ve takip hukukuna ilişkin kurallar uygulanarak uyuşmazlık çözülecekti. Oysa bu uyuşmazlıklar bakımından tüketici sorunları hakem heyetleri ile tüketici mahkemeleri arasında bir görev ilişkisi olduğundan hakem heyetlerine başvuru zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Bu noktada önemle vurgulanmak istenen, tüketici sorunları hakem heyetlerinin görev alanına giren uyuşmazlıkların çözümü bağlamında hangi usul kurallarının uygulanacağını gösteren bir kanun hükmü yoktur. Bu tür uyuşmazlıkların çözümünde uygulanacağı belirtilen Tüketici Sorunları Hakem Heyetleri Yönetmeliğinde, çözümü bilirkişi incelemesini gerektiren hallerde bilirkişiye başvurulabileceğini ve gerekli görülmesi halinde tarafların dinlenebileceğine işaret edilmiştir.

Üzerinde durduğumuz bütün bu hususlar birlikte değerlendirildiğinde, tüketici sorunları hakem heyetlerinin çalışma usul ve esaslarının yönetmelikle düzenlenmesi başlı başına Anayasa'ya aykırı olmasının yanı sıra, Yönetmelik Tasarısı'nın bizzat kendisi Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'a aykırıdır. Zira, Yönetmeliğin tüketici sorunları hakem heyetlerinin inceleme şekline ilişkin hükümleri tüketiciyi korumak bir yana, onun diğer kanunlarla verilmiş hak ve yetkilerini ortadan kaldırmakta veya onu sınırlandırmaktadır. Şöyle ki, tüketici sorunları hakem heyetinin görev alanının belirlenmesinde uygulanan miktar sınırı aynı zamanda Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda öngörülen senetle ispat zorunluluğuna ilişkin sınırın da altında kalmaktadır. Buna göre, mesela bir itirazın iptali davası tüketici mahkemesinde (veya diğer genel görevli mahkemelerin birisinde) açılmış olsaydı, taraflar iddialarını ispat için kesin delillerin yanı sıra, yemin, bilirkişi, tanık, keşif ve uzman görüşü gibi takdiri delillerden de yararlanabilirken; tüketici sorunları hakem heyetinde açılması halinde sadece bilirkişi incelemesi yapılabilmektedir. Ayrıca, mahkemelerde dava açılması halinde davalar duruşmalı olarak görülürken, tüketici sorunları hakem heyetlerinde dosya üzerinde karar verilmekte, heyetin gerek görmesi halinde taraflar dinlenebilmektedir. Bu koşullar altında verilen kararların tarafları bağladığı, ilâmlı icra hükümlerine göre infaz edildiği ve maddi anlamda kesinleşmeye elverişli olduğu düşünüldüğünde; Anayasa ile teminat altına alınan hak arama özgürlüğüne ve Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un amacına açıkça aykırı olan Yönetmelik hükümlerinin uygulanması kabul edilemez.

Öte yandan, aynı uyuşmazlığın sadece miktar bakımından farklı diye, tüketici mahkemesinde farklı, tüketici hakem heyetlerinde farklı usullere göre çözülmesi, İcra ve İflâs Kanunu'ndaki açık düzenlemeler karşısında mümkün olmamalıdır.

Bu kapsamda, bu tür uyuşmazlıkların çözümünde hangi usul kurallarının uygulanacağını 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'a eklenerek, Tüketici Sorunları Hakem Heyetleri Yönetmeliğinin buna göre düzenlenmesi Odamızca önerilmektedir.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla,

Füsun SAHİN
Genel Sekreter

Ezgi KULDUKÇU/Gn. Sekreter Yrd./24.07.2014